

(2-мақода)

Янги ўқув йили бошланди, муаммолар ҳам...

Ўқув дарсликлари НЕГА ЕТИШМАЯПТИ?

Ёки
муаммонинг
илдизи
қаерда?

Маълумотларга кўра, 2024-2025 ўқув йилида Фарғона вилояти мактабгача ва мактаб таълими бошқармаси тасарруфидаги умумтаълим, нодавлат ва ихтисослаштирилган таълим муассасаларида 701078 нафар ўқувчи билим олмоқда. Хозирда улар учун 770 минг дарсликлар мавжуд. Ўқув йили учун мактабгача ва мактаб таълими вазирлигига яна 9 049 743 дона янги авлод дарслик-лари ва ўқув-методик мажмуналарга буюртма берилган. 2024 йил 19 сентябрь холатига 3 226 613 дона, яни 37,8 фоиз дарсликлар биринчи чорак учун етказиб берилиб, буюртмадаги қолган дарсликлар бошқичмасбоскич келтирилмоқда.

Боришини инобатта олган ҳолда, кўшичма буюртма берилган. Хозирда етиг келган дарсликлар ҳам кўшичма буюртма хисобланади. Биринчи синфлар учун режа тўйлик бажарилган. Чунки, ҳар йили бу синф дарсликларни ўйнаганда, башка синфларни кузатилиши мавжуд. – Ҳар йилнинг май ойига қадар келаси йилда таълим оладиган ўқувчилар сонига мос равишда таълим муассасаларидан буюртма олиниб, китоблар нашр қилинади. Бунга давлат бюджетидан маблаг ажратилади. Дарсликлар ҳатто захираси билан чоп этилади. Аммо мактабларнинг мактабадарлари келгуси ўқув йилига 4 та бошлангич синф учун буюртма берисиди-ю, сентябрь ойигача гурухлар сонини ошириб юборишади. Натижада дарсликни бўлган ёзгартирган ўқувчилар сони ҳам айнан биринчи чоракда анник бўлади. Бу каби муаммолар билан дастлабки ой мобайнида узилишлар бўлиши мумкин, – дейди Дилфузса Содирова.

Ўқув дарсликлари вазирлик томонидан тўлиқ таъминлаб берилетган бўлса, таъминотда бу каби узилишлар бўлаётганинни сабабини ўрганиш мақсадиди. Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги хузуридаги “Таъминот ва логистика хизмати” ДУК Фарғона вилоятинида раҳбар Абдусаттор Мирсаидов билан ҳам сұхbatлашдик.

У саволларимизга аник ба баташ жавоб берисини истаб-истамади. Факат биринчи чорак учун ўқув дарсликларига буюртма қабул қилинган, бутунгунга қадар таъминот дарахаси неча фойз эканлиги ҳақида маълумот бериси ҳеч қандай ваколати ўйнаганинни айтди.

– Биз буюртма берган дарсликлар асосан юқори синфлар учун. Лекин бўйуквичлар дарсликни билан таъминланмаганини англатмайди. Таълим муассасаларида дарсликлар мавжуд. Йилдан-йилга ўқувчи сони орти

Сабр — ичингда шунча дардни сақлайсан, аммо инсонлар олдида табассум киласан.

Сабр — кўзларини ичи тўла ёш, сизиб тушай деди, аммо буни ҳеч ким пайкамайди. Чунки сен кўз ёшларингни ҳеч кимга сезидирмай дарров артиб, яна табассум киласан.

Сабр — кимdir сенга то отса-да, сен уни кўрмагандек эътибор бермай йўлда давом этаврасан.

Сабр — гулзорни орзу килиш, аммо тиконзорни босиб ўтишдир.

Сабр — насибангда борига ва ўйига рози бўлишингдир.

Сабр — Аллоҳ сен билан бирга эканлигини ич-ичингдан хис килишингдир.

Жалолиддин РУМИЙ.

ШИФОКОР МИНБАРИ

Бирор яқинингизнинг кўёш нури таъсирида терисида кизариш ёки тошмалар пайдо бўлаётганидан шикояти ҳақида эшиттанимиз? Бу касаллик тури фотодерматитидир.

ҚИЗИЛ ДОҒЛАР АЛЛЕРГИЯ БЕЛГИСИ

Фотодерматит – кўёшдан аллергия – ультрабинафа нурланиш таъсирида тананинг очик қисмларида оғирлиги ва қичишишувчи қизил дөғлар пайдо бўладиган касаллик турар. Хасталик кўёш нурларининг терида жойлашган бъяззи моддалар билан ўзаро таъсиридан келиб чиқади. Натижада юз, бўйин, елка, билак, обёқларда кичишиш, тошма ва пўфакалар ҳосил бўлади. Тери яллиганиши билан бирга, шиш ҳам пайдо бўлиши мумкин.

Фотодерматитнинг белгилари дарҳол эмас, аксинча, мазлум вақт ўтгач, юзга келади. Кўёш нурларининг ўзи токсик компоненти ўз ичига олмайди ва шунинг учун танда аллергик реакцияга сабаб бўломайди. Аммо кўёшнинг бир катор моддалар билан ўзаро таъсири терининг сезигилгини оширади ва ёқимсиз симптомларни келтириб чиқаради.

Касалликнинг “майсазор дерматити” деб аталадиган тuri кенг тарқалган. Бунда ўсимликлар гуллаш даврида инсон терисига ёд бўлган маҳсус мода, фотокумарин ишлаб чиқаради. Кўёш таъсирида терининг кичини ва тиршан хусусиятайдо бўлади. Шунингдек, бундай реакцияни бериши мумкин бўлган бошқа моддаларга косметика, шу жумладан, кўёш кремлари, антибактериал, оғиз контрапрептивлари ҳам киради.

Фотодерматит витамин танқислиги, иммунитетнинг умумий пасайиши билан кичиши. Ташхиши даволаш чоралари дерматовенерологлар томонидан амалга оширилади.

Баходир УМАРОВ,
Республика ихтинослаштирилган
дерматовенерология ва косметология
иимий-амалий маркази Фарғона
филиали дерматовенерологи.

ХОДИМ ИШГА ТИКЛАНДИ, МАҶНАВИЙ ЗАРАР УНДИРИЛДИ

Мамлакатимизда ҳар бир шахс меҳнат қилиш, эркин касб ташлаш, адолати меҳнат шароитларида ишлаш ва конунда кўрсатилган тартибида ишлизида ҳимоянанинн хукуқига эга.

Фуқароларнинг конституцияий хукуqlari амалдаги меҳнат конунчилигида ҳам ўз ифодасини топған бўлиб, унга кўра ҳеч ким асосиз равишда ишдан бўштаниши мумкин эмас. Бирор меҳнат билан боғлиқ низолат учраб турди.

Фуқаролар ишлари бўйича Фарғона туманларро судининг фуқаро А.Б.нинг ўз лавозимига тиклаш, мажбурий про-

ТОМОРҚАЧИЛИК

ИНТИЛГАН ИМКОН ТОПАДИ...

Вилоятимизда иссиқхона хўжалигини ривожлантириш ҳисобига турли хил сабозат маҳсулотлари ва резаворнига етиштирил, эл дастурхонга тортиқ этаётган томорқачилар минглаб топилади. Ана шундун омилкор дехонлардан бирни Кувасой шаҳридан “Боғбон” маҳалла фуқаролар йигинида яшовчи Хайрулло Максумовдир.

Иссиқхона барпо этиди. Уларда нобе цитрус мевалар етиштиришни максад килди.

Хайрулло унинг “Хазина” ойлавий корхонаси бандада 100 миллион сўм имтиёзли кредит олиб, фоаилидат кўзларини кенгайтирганди. Иссиқхонасида 3 хил навдаги бanan, киви кўчаглари дуркун ривожланмоқда. Хайрулло бу билан чекламасдан, Туркия мослашиб, дастлабки хосилини берди.

Хозирда ойлавий корхона бошлиги араб аноридан маҳаллий шароитда мўл ҳосил олиши, киви ҳамда бanan кўчаглари етиштиришни тармогини ривожлантириш ниятида изланишлар олиб бормоқда.

МАҲАЛЛАДОШЛАРИНИ ИШ БИЛАН БАНД ЭТГАН МИРИШКОР

Шу маҳалла фуқаролар йигинилик Невъматилла Баротов ҳам томорқачиларнинг ҳадисини олган, мўл ҳосил етиштириб, топаётган мўмай даромади ҳисобига оиласиз ва маҳалла хонадонлари фаронволигини юксатиётган миришкорлардан саналади.

Невъматилла 1 гектар 20 сотих бўш ер майдонида замонавий иссиқхона ташкил этиди. АТ “Агробанк”нинг Кувасой филиалидан 1 миллиард 200 миллион сўм имтиёзли кредит олиб, иситиши ва совутиши тизими, томчилатиб сурғориши технологиясини жорӣ килди. 12 нафар маҳалладошларини доимий, 20 нафарини эса мавсумий иш билан банд.

Шундай қилиб, “Vodiy agro world” масъулияти чекланган жамиятни қишин-ёзин ахолини бодринг, помидор ва бошқа сабавотлар билан таъминлаб келтириб. Уларнинг асосий қисми экспортга чиқарилади. Жорӣ йилда Марказий Осиё мамлакатларин ва Россия Федерациясига 80 тонна маҳсулот жўнатишни мақсад килган.

Томорқасида ҳам 3-4 навдаги гулларни етиштириди. Узум, олма боилининг кўшичма даромад манбайдир.

ОБОД ВА ФАРОВОН “БОҒБОН”

“Боғбон” маҳалла фуқаролар йигини йил сайн обод бўлиб, оиласиз фаронвон ҳаёт кечирмоқда. Маҳалланинг 5,5 минг ахолиси боғдорчилар, чорвачилик ва малиначилик билан машҳур.

2024 йилнинг ўтган даврида маҳалладаги ҳоким ёрдамичи Санобархон Ақбарова ёрдамида 14 та оиласига истиқболли лойхаларни амала ошириш учун 214 миллион сўм имтиёзли кредит акратиб берилди. Бизнесни ривожлантириш банкининг имтиёзли кредити эвазига 8 та тадбиркорлик лойхаларни 800 миллион сўм имтиёзли кредит билан таъминланди.

Бу ерда малиначиликнинг ўтлашни оладилади. Катта саъй-харакатлар эва-зига маҳалладаги 432 та хонадоннинг 320 таси малиначилик ихтисослаштирилди. Йилига бу экиндан иккى марта ҳосил ўтлашни оладайтиб фойдаси 45-50 миллион сўмга тўғри келмоқда.

“Ширин малина мевалари” ишлаб чиқариш корпорацияси маҳалланинг 30 сотих бўш турған майдонида ташкил этилди. Мавлуда Мадиёрова бошиллигига 5 та доимий, 20 та мавсумий иш ўрни барпо этилди. Бу сердаромад тармоқдан бигта оиласига 45-50 миллион сўмга тўғри келмоқда.

“Боғбон” ликлар мана шундай ҳалол ва фидойи меҳнатларни ўтишни арзиди.

А.БОБОЖОНОВ.

ҚУЛАЙЛИК ВА ШАФФОФЛИК ЙУЛИДАГИ ИСЛОХОТЛАР

Адлия органларининг маъсулиятини ошириш ва бошқарув тизимини тақомиллаштириш максадиди амала оширилаётган ислоҳотлар давлат бошқарувида янги даврни бўлади берди.

Адлия органлари ахолининг кундади ҳаётидаги учрайдиган хукуқий муаммоларни аниқлашади ва таҳдил килишади, бу оиласига ахолининг ҳукуқий мумоқсини кучайтиришга, балки тизими муммоларни ҳал қилишади. Шунингдек, фуқароларга бепул юридик ёрдам кўрсатиш тизимини ўйлга қўйиши орқали давлат органлари ахолига яқиндан ёрдам бернишади. Бу жараёнда ахолининг хукуқий саводхонлигини ошириш, ҳукуқий муаммоларига тезкор ечим тошип тошип максадиди.

Туман ва шахар адлия бўлумларига кўшилма вазифалар юклитилган бўлиб, улар жойлардаги ахолининг хукуқий муаммоларни ҳал этишига қартилган чоралар кўради. Бунинг натижасида, хукуқий максалаларидаги “Адлия куни” ўтиклини орқали фуқароларнинг хукуқий максалаларини кўриб чиқиши ва олис худудларда сайдер давлат хизматларини ташкил этиш низардада тутилган. Шунингдек, “Хукуқий кўмак” акциялари орқали уймай ўюриш ва ахолининг кундади ҳаётидаги хукуқий муаммоларни аниқлашади. Буларнинг барчasi кончунчиликни тақомиллаштиришга қартилди.

Адлия вазирлигининг ҳар чоршанба кунини “Хукуқий таргигбот куни” этиб белгилашдир. Ахолинишига ахолининг хукуқий барчордлигини оширишга қартилган мухим қадамдир. Бу куни фуқаролар учун манзили хукуқий таргигбот тадбирлари ўтиклидади. Адлия вазирлигидан ҳар чоршанба кунини барди. Узбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 24 майдаги “Маъмурий ислоҳотлар” доирасидан адлия органлари ва мусассаларининг маъсулиятини янада ошириш ҳамда ихчам бошқарув тизимини шакллантириш “Түғрисид”га Фармони адлия органларига худудлардаги хукуқий хизматларни янада самаралашади. Адлия вазирлигидан ўз вазифаларини ташкил этишига қартилди. Бу жараёнда вазирлигидан ҳар чоршанба кунини барди. Шу билан бирга, ахолига энг долзарб хукуқий масалаларни ҳал қилишади.

Бу ислоҳотлардан кутилаётган натижада, давлат органлари ҳаётидаги учрайдиган хукуқий максалаларидаги ҳаётидаги ҳукуқий мумоқсини кучайтиришга, балки тизими муммоларни ҳал этишига ёрдам беради. Шу билан бирга, ахолига энг долзарб хукуқий масалаларни ҳал қилишади.

Бу ислоҳотлардан кутилаётган натижада, давлат органлари ҳаётидаги учрайдиган хукуқий максалаларидаги ҳаётидаги ҳукуқий мумоқсини кучайтиришга, балки тизими муммоларни ҳал этишига ёрдам беради.

ИРАХМОНОВ,
Фарғона шаҳар адлия бўлуми баш мослаҳатчиси, З-даражали юрист.

«Кусто ороли»да

10 кун

(Саргузашт-воқеий қисса)

Муҳаммаджон ОБИДОВ

АЛВИДОМИ ЁКИ КЎРИШГУНЧА?

Бугун оролга келганинга ўн кун бўлди. Вақт шу қадар тез ўтадими-я? Энди биз бир-биримизга ўрганган эдик. Хусан, унинг онласи, болалари, қабила аъзолари – ҳаммаси қадрон бўйліб қолганди. Мени очик чехра билан кутиб олган, хандакдан озод қилган, маймунлар кўлидан куткарған, ўз халқи захираидаги тузга мени алмашган, овга ўргатган, илоҳлари маконига олиб борган... ва ҳар доним корнимни тўйдирган бу инсонлар яшилигини қачон, қандай қайтараман?

Улар ярим яланғоч турмуш кечиради. Лекин њеч қаюн бир-бирларига хирслари қараша, рашк ёки қизғанишини сезмадим. Бу менинг ҷодидир, шу унинг вазифаси деган тушунчанинг ўзи йўқ эди уларда. Ёшлигимда эшитган "Хамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун" деган шиорини элас эслайман. Коммуниздам шундай бўлди, дейшиарди. Қабилада ўша тузум карор топгандек. Ахиллик, ишонч устувор түғузы эди.

Тўғри, кечалари қабила аъзоларига, болаларга катта ер, ўзгача ҳаёт ҳақида гапирлиб беради.

Хусан жуда қийналар, шу ҳикоялар чоги илгарла учрамаган сўзларнинг

маъносини тушунтиришга ҳаракат килирдим. Лекин, барбир, мени

куршаб олган болалар уларнинг дунёсидан ўзга дунё ҳам борлигини

билишга жон диллари билан қизиқар

едилар.

Сардор аддолати, акли, ўз ҳалкига гаммўр инсон экани менда унтулмас таасусрот қолдири. Баззи кечалари то тонгга қадар бирга ўтиридик.

У камтап. Лекин, сабол беришга тортинмайди. Мен ким эканим, оиласм, ишим ҳақида кўп сўради.

Оролга доҳил воқеалар кела

бошлади. Дунё сирларини охиригача ўргана олмаслигини, барча синоат

Яраттандан эканини англган Кусто ўлими олдидан исломга кирганди.

Бугун Франция, Америка, Италия олимлари сув ости ҳаётини ўрганинда давом этмоҳад. Аммо замонавий

воситалар, нурли куримлар океан

туби – энг чукурчагча туша

кансалулари бўлса-да, "Биз ҳамма

нарсанни ўрганиб чиқдик", дея олдимга

тобе – энг чукурчагча туша

кансалулари бўлса-да, унинг юз ўзи

эллак – тўрт ўзи сўзни билади. Киска

муддатда ҳаёт қилиб бунчалар

сўзни ёд одди, деб кўп ўйладим.

Билсал, биринчидан, оролда илгари

ёдлаб олиш зарурати ҳам, мажбурияти

ҳам мутлақа бўлмаган, шундай ҳар

бир янги сўзга қизиқиши катта эди.

Иккинчидан, Хусан иқтидорли йигит экан.

Колаверса, бошқа муҳим хулоса чиқариш мавриди келди: бизнинг онда тилимиз, давлат тилимизни ўрганиши мураккаб дейдиганларни баҳонадан ўзга мутлақа асоссиз, баҳонадан ўзга эмас. Истак, хоҳи бўлса, бас. Бунга, менинг ибтидий ҳаёт босқичида яшाटган дўстим ибрат, намуна, ўнка!

Тунги сұхбатларда сардор бир-инкиннега ўрлакасига уриб кўйди, менинчада таржомонлигини мақсади.

Оролда бўлгаган сўнгги тунда ҳам узоқ сұхбат курдик. Сардор жуда оқибатли экан. Мен унга, қабила болаларига ўзим билан олиб келган шириниларни тарқатгандан. У бунга жавобан нимадир бермокчи бўйлабди. Қани у нима экан, эртага билимиз.

Сўнгги пайтада кам уйку бўлиб қолдидим. Бу оқшом ҳам мойчироқни ёқиб, кундаликни қоралай бошладим. Аксига қалам айланмас эди. Воеликларни апил-тапил ёздирум ёнбошладим. Лекин қани энди уйку келса. Нега бу ерларга хукукий мақом берилмайди, замонавий ҳаёт тарзи жорий этилмайди... Ҳеч йўй, кийим-бош кетлирила-чи? Кўз олдимга "Кусто кундаликлари"даги оролга доҳил воқеалар кела бошлади. Дунё сирларини охиригача ўргана олмаслигини, барча синоат Яраттандан эканини англган Кусто ўлими олдидан исломга кирганди.

Бугун Франция, Америка, Италия олимлари сув ости ҳаётини ўрганинда давом этмоҳад. Аммо замонавий воститалар, нурли куримлар океан туби – энг чукурчагча туша

кансалулари бўлса-да, "Биз ҳамма

нарсанни ўрганиб чиқдик", дея олдимга

тобе – энг чукурчагча туша

кансалулари бўлса-да, унинг юз ўзи

эллак – тўрт ўзи сўзни билади. Киска

муддатда ҳаёт қилиб бунчалар

сўзни ёд одди, деб кўп ўйладим.

Шу савол хаёлмуга келди-ю, яна мойчироқни ёқиб, кундаликка тутиндим. Сатрлар куйилиб келарди.

(Давоми газетанинг келгуси сонларida).

Шу пайт ўзимни ўзим қаттик қийдим. Ҳаммасига аслида мен айбордорман. Ўшанда ўрага тушиб қолмаганимда, уларга асир бўйласдим. Асир тушмасам мени кутқаргани бу қабила оамалари бормас эди. Улар мени озод қилиш бадалига туз бермаган бўлардилар. Ва босқинчилар туз таъмини билмаган, билғандан сўнг бу ерга туз берасан деб бостирири келмаган бўлардилар. Шунинг учун ҳам уларни ҳар қандай йўл билан ислоқ келингни карзим эди!

Томонлар вақтинга мурасага келдилар. Ёмир тўхтагач, тузнинг ярмини олиб кетишида. Аммо унгача мен гаровда қолмади.

Сардор эътириз билдира. Гаровда тутишларига ўз иктихорим билаган розилигимни тушунтириди. Зора, шу билан бир из бўлса-да, айбимни ювас...

Тонг отди. Ёмир тинди. Кўшуннинг заррин нурлари кўрина бошлади. Нанаянкара қабиласига жангчилари дарахтлар остидига панаалардан бир-бир чиқдилар. Мени дағал илипи арконда боғлаб кўлишган эди, кўлларимни озод қилишида. Биз бир зумда Ҳусан қабиласига ҳодирларни олдидаги майдонда тўхтадик. Узоқдан сардорни кўрдим. У тик турганича биз томон қараб турарди. Ваъхотидан сездим, тонгчага ухламабди. Мени ўйлагандирда. Бир им юлганин эди, менга таниши ўйтгитлар саккиз қоп туз кетлиришиди. Босқинчилар кўлларини

(Давоми. Боши аввалги сонларда).

кўтариб кувончдан қўйқирдилар ва бир-бирларини кучча бошладилар. Улар галафа нашидасини сурардилар.

Сардор Хусанга бир гапни уқтириб айтиди. У ютурганча олдимизга келди-ю, тушунтирига кетди.

– Захирада бор тузнинг ярмини берамиш. Лекин ҳозирлик Ҳасанни озод қиласан, сўнг қабиласига бошлигинг Варанегани олиб келасан. Шартлашиб оладилар сардорлар, – деди у.

Аввал бошда вазият улар томон оғланда, жангчилардан бир-бирларини кабиласига қайтиб, ўз сардорини бошлиб келган экан. Мен уни ўрмонда кўрмаган эдим. Жангчи бир шұштак чалганди, ўрмондан тўрт сочни ҳамроҳлигидан Варанеге майдон кетди.

Бу томондан Крингулати унга шахдам қадам ташларига кашни чиқди. Улар юзма-юз турардилар. Крингулати ўнг қўлини мушт килиб, чап кўргагига урди. Бу қабила одатига кўра саломлаши ўзди.

Тамойла кўра Нанаянкара қабиласига сардорлардан бир-бир ҳардигина таъминлашади. Ҳамма иккиси сардорга термулганча жим қолган. Лоф эмас, паша учус овози ўшитиларди. Назаримда ҳар бир сониж тонгчагида ўзик дебонади.

Нижоят Варанеге ҳам ўнг қўлини мушт килиб, чап кўргагига урди.

Майдондаги иккиси томон жангчилар барабарига баланд овозда "ль-ль-ль" лаб юбордилар. Бу оддий саломлаши ўзаси – бу яраши сари қўйилган биринчи, аммо гояят мухим қадам эди. Билмадим, шу лаҳза

яратган менга қандайдир ички куч берди, мен сардорлар ўртасига кириб, ўнг қўлларини бирлаштириб.

Майдон ларзага келди. Бундан илхомандек шекили, сўнг бирлашган қўлларни баланд кўтадирди. Шунда нима булганини ҳатто тасаввур қилиш ҳам кийин.

Иккиси томон бир-бира ғируганча, утрашган жойда қуюқлашиб кетишиди. Ёollox, неча йиллар душмандеб билган, аслида қондош, қариндошлар ўзаро гина-кударатни йигитшириб янга бирлашидилар!

Бунга сабаб бўлган ҳазрати ТУЗ

иққиси сардор Крингулатининг ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Нижоят Варанеге ҳам ӯнг қўлини мушт килиб, чап кўргагига урди.

Жангчиларни кабиласига қараб кетишиди. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади.

Нижоят Варанеге ҳам ӯнг қўлини мушт килиб, чап кўргагига урди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни кабиласига қараб кетишиди.

Сардор қариншига сардорларни ҳардигина таъминлашади. Ҳамма жангчиларни каб